

Bilag 2 Oversigt over ydelser på kommunikationsinstitutterne efter rammeaftale for specialundervisningsområdet 2008

I de følgende skemaer er beskrevet de enkelte undervisningstilbud/ydelser for personer med tale-, høre- og synsvanskeligheder, som er omfattet af rammeaftalen for specialundervisningsområdet 2008. Beskrivelsen er udarbejdet på ydelsesniveau, dvs. at det samme tilbud optræder med flere ydelser.

På kommunikationsområdet er der fra 2008 indgået aftale om en finansieringsmodel, der kombinerer 3 betalingsmodeller:

- Trækningsret anvendes i forbindelse med anonym henvendelse, åben rådgivning / vejledning, hjælpemiddeludstillinger o.lign.
- Takstfinansiering (time- eller enhedstakst) anvendes ved en række veldefinerede ydelsespakker, hvor der kan foretages registrering pr. CPR-bruger, samt i forbindelse med indledende udredning og evt. kortvarig aktivitet i forlængelse af udredningen (dog i alt maksimalt 6 timer).
- En kombinationsmodel med 50% takst og 50% abonnementsordning anvendes ved særligt sårbare højt specialiserede ydelser.

For ydelser med trækningsret og abonnementsordning gælder det, at kun kommuner, der har tilmeldt sig kan bestille ydelserne. Ved trækningsret og abonnementsordning opkræves de tilmeldte kommuner en andel af de samlede udgifter til de pågældende ydelser, svarende til deres befolkningsandel.

Den konkrete sammensætning af ydelsespakker og betalingsmodeller fremgår af den følgende oversigt.

Det er aftalt, at der skal foretages løbende status på denne aftalemodel, samt at der i 2009 skal foretages en egentlig evaluering på baggrund af erfaringer for 2008.

For oplysninger om model for henvisning se bilag 3.

Høreinstituttet:

1. Generel rådgivning / information m.m.			Finansieringsform
1.a	Åben rådgivning. Telefonrådgivning, e-mails, personligt fremmøde mv.	Generel vejledning og rådgivning, ansøgninger høreapparater/hjælpemidler, reparationer etc. Fri henvendelsesret.	Trækningsret
	Hjælpemiddeludstilling	Udstilling samt rådgivning og vejledning om hjælpemidlerne (SEL). Fri henvendelsesret.	
	Servicering kommuner tilbehør mv.	Tilbehør til høreapparater (filtre, slanger mv), reparationsaftaler høreapparatfirmaer	
2. Cpr. relaterede ydelser			
2.a	Udredning af høreproblemer Voksne med høreproblemer uden eller på trods af høreapparatbehandling.	Udredning og forslag til evt. efterfølgende indsats. Nogle simple eller mindre problemer kan afhjælpes allerede under udredningen. max 2 timer. Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse.	Timetakst
2.b	Løsning af høreproblemer omkring aktivitet og deltagelse i samfundsliv	Tværfaglig rådgivning og vejledning, specialundervisning til voksne og anden specialpædagogisk bistand. Afprøvning, evt. ansøgning og undervisning om høretekniske hjælpemidler. Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Timetakst
2.c	Udredning af høreproblemer i fht. arbejdsmarked og uddannelse.	Udredning. max 8 timer. Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse.	Timetakst + Abonnement
2.d	Socialfaglig specialrådgivning i forbindelse med arbejdsmarkedsrelaterede	Specialrådgivning af brugere, sagsbehandlere, arbejdsgivere mv. om høremæssige problemstillinger og løsningsmuligheder i fht. hørehæmmedes fastholdelse på arbejdsmarkedet.	Timetakst + Abonnement

	problemer afledt af høreproblemer	Iværksættes efter kommunal afgørelse.	
2.e	Nye høreapparatbrugere Høreproblemer og brug af høreapparater mm.	Specialundervisning for voksne. Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Timetakst
2.f	Kommunikationsundervisning Voksne med fortsatte kommunikationsproblemer på trods af høretekniske hjælpemidler	Rådgivning og vejledning Specialundervisning for voksne. Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Enhedstakst
2.g	Cochlea implanterede CI-kandidater før under og efter evt. operationsforløb.	Rådgivning og vejledning om Cochlea Implant. Specialundervisning for voksne og anden specialpædagogisk bistand. Høretekniske hjælpemidler i fht. CI. Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Timetakst
2.h	Tinnitus Voksne med tinnitus, hyperacusis eller Ménières sygdom. Børn henvist af PPR.	Rådgivning og vejledning Specialundervisning for voksne og anden specialpædagogisk bistand. Hjælpemidler Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Timetakst

Institut for Syn og Teknologi

1. Generel rådgivning / information m.m.			Finansieringsform
1.a	Åben telefonrådgivning. Åbent hus ugentligt Informationsvirksomhed	Generel vejledning og rådgivning. Fri henvendelsesret.	Trækningsret
	Synsscreening af skoleelever	Opsporing af synsproblematikker hos elever i specialskoler og specialklasser. Fri henvendelsesret.	
	Hjælpemiddeludstilling	Udstilling samt rådgivning og vejledning om hjælpemidlerne (SEL). Fri henvendelsesret.	
2. Cpr. relaterede ydelser			Finansieringsform
2.a	Småbørnsområdet (0-6 år) Blinde, svagsynede og	Udredning (høringssager) Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand Sagkyndig bistand i forbindelse med hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse én gang årligt.	Timetakst + Abonnement
	kommunikationshandicappede	Udredning og øvrig nødvendig sagkyndig bistand. (korte afsluttede forløb maks. 5 timer) Fri henvendelsesret.	Timetakst + Abonnement
		Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand* Sagkyndig bistand i forbindelse med hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Timetakst + Abonnement

2.b	Skoleelever (7-18 år) Blinde, svagsynede og	Udredning (høringssager) Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand Sagkyndig bistand i forbindelse med hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse én gang årligt.	Timetakst + Abonnement
	Kommunikationshandicappede	Udredning og øvrig nødvendig sagkyndig bistand. (korte afsluttede forløb maks. 5 timer) Fri henvendelsesret	Timetakst + Abonnement
		Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand* Sagkyndig bistand i forbindelse med hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Timetakst + Abonnement
2.c	Unge (18-23 år) Blinde, svagsynede og kommunikationshandicappede uddannelsesøgende i gymnasiale ungdomsuddannelser, erhvervsuddannelser og videregående uddannelser samt udviklingshæmmede i institutioner og dagbeskæftigelse	Udredning og øvrig nødvendig sagkyndig bistand. (korte afsluttede forløb maks. 5 timer) Fri henvendelsesret.	Timetakst + Abonnement
		Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand* Sagkyndig bistand i forbindelse med hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Timetakst + Abonnement
2.d	Voksne (18 - 65 år) Blinde, svagsynede og kommunikationshandicappede - integration og fastholdelse på arbejdsmarkedet – kommu-	Udredning og øvrig nødvendig sagkyndig bistand. (korte afsluttede forløb maks. 5 timer) Fri henvendelsesret	Timetakst + Abonnement

	nens myndighedsansvar.	Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand* Sagkyndig bistand i forbindelse med hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Timetakst + Abonnement
2.e	Voksne (18 - år) Blinde, svagsynede og kommunikations- handicappede	Udredning og øvrig nødvendig sagkyndig bistand. (korte afsluttede forløb maks. 5 timer) Fri henvendelsesret	Timetakst
		Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand* Sagkyndig bistand i forbindelse med Hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter kommunal afgørelse	Timetakst
2.f	Personer med medicinskop- tisk definerede, varige øjen- lidelser Indstilling til kommunerne om bevillingssager vedrørende briller, kontaktlinser og øjen- proteser (glas eller acryl)	Udredning Rådgivning og vejledning Hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse.	Enhedstakst

Bemærkninger:

Specialundervisning vedr. brug af særlige it-hjælpemidler henvises til:

- Dansk Blindesamfunds Oplysningsforbund (blinde og svagsynede)
- Øvrige brugere henvises til Taleinstituttet og Voksenspecialskolerne

3. Uden for rammeaftalen			Finansieringsform
3.a	Fælleskommunal hjælpemiddelpulje Optiske- og optikunderstøttende synshjælpemidler, særlige it-hjælpemidler (SEL)	<p>Udlevering eller levering oftest i umiddelbar sammenhæng med sagkyndig bistand jf. 2.A, 2.B, 2.C, 2.D, 2.E,</p> <p>Indkøb, genbrug, installation og teknisk instruktion af hjælpemidler. Drift af hjælpemiddellager samt servicering og support (reparationer, udskiftninger, opgraderinger, samt transportopgaver og logistik).</p>	Trækingsret

Hjerneskadecentret

1. Generel rådgivning / information m.m.			Finansieringsform
1.a	Åben telefonrådgivning	<p>Specifik vejledning til ramte, pårørende og fagpersoner vedrørende kognitive følger efter hjerneskeade og mulighed for rehabilitering herefter. Drøftelse af relevans af henvisning til Hjerneskadecentret.</p> <p>Fri henvendelsesret.</p>	Trækingsret
1.b	Åbent hus ugentlig – træffetid	<p>Faglig sparring omkring en konkret sag, hvor fagpersoner kan trække på Hjerneskadecentrets tværfaglige team.</p> <p>Drøftelse af relevans af henvisning til Hjerneskadecentret.</p> <p>Fri henvendelsesret.</p>	

2. Cpr. relaterede ydelser		Finansieringsform	
2. a	<p>Tilbud til voksne med erhvervet hjerneskade Målgruppen er personer med følger efter let til middelsvær hjerneskade som følge af hovedtraume, apopleksi, betændelsestilstande i hjernen, tumorer, iltmangel etc.</p>	<p>1. udredning/vurdering</p> <p>Indhentning og læsning af relevante sagsakter, matchningssamtale med den ramte og pårørende, kontakt til samarbejdspartnere, udarbejdelse af skriftlig rapport indeholdende vurdering af funktionsniveau, optræningsbehov og optræningspotentiale, herunder den ramtes indsigt og motivation, samt anbefaling af relevant optræningstilbud i eget eller andet regi</p> <p>Rådgivning og vejledning Specialpædagogisk bistand (Medarbejdertimer: socialrådgiver 9 timer, psykolog 5, faglig leder 2 timer pr. bruger)</p> <p>Fortsættes i et tilbud på Hjerneskadecenteret, fratrækkes 1. udredning.</p> <p>Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse.</p>	<p>Enhedstakst + Abonnement</p>

2. b	<p>Tværfaglige optrænings-/rehabiliteringstilbud:i gruppe</p> <p>Gruppetilbud: 1. Intensivt gruppebaseret optræningsforløb (incl. 2. udredning (neuropsykologisk, fysio-ergoterapeutisk undersøgelse, talepædagogisk undersøgelse, screening af læsning/skrivning/regning), intensiv tværfaglig optræning i fire måneder, 3. udredning (som 2.udredning), opfølgning 2. Gruppetilbud med primær fokus på psykoterapeutisk behandling 3 Udslusnings- og opfølgningstilbud 4. Socialt opfølgningstilbud - Café 5. Pårørendetilbud</p> <p>Mulighed for tilkøb af tillægsydelser på timebasis</p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse</p>	Enhedstakst
2. c	<p>Tværfaglige optrænings-/rehabiliteringstilbud: individuelt Individuelt tilrettelagte optræningsforløb/arbejdsintegrerede forløb inklusiv 2. udredning (neuropsykologisk undersøgelse, fysio-ergoterapeutisk undersøgelse, talepædagogisk undersøgelse, screening af læsning/skrivning/regning)</p> <p>Pårørendetilbud Mulighed for tilkøb af tillægsydelser på timebasis</p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse.</p>	Enhedstakst
2. d	<p>Pårørendetilbud</p> <p>To af tilbuddene i år er arrangeret sammen med patientforeninger</p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse</p>	Enhedstakst
2. e	<p>Supervision til andre professionelle</p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse.</p>	Timetakst

Taleinstituttet

1. Generel rådgivning / information m.m.			Finansieringsform
1. a	Åben telefonrådgivning.	Generel vejledning og rådgivning.	Trækningsret
	Åbent hus ugentlig - træffetid	Fri henvendelsesret.	
2. Cpr. relaterede ydelser			Finansieringsform
2. a	<p>Tilbud til voksne med erhvervet hjerneskade: Målgruppe er voksne, der på grund af en erhvervet hjerneskade som følge af et hovedtraume, apopleksi, tumorer m.m. har fået tale- sprog- eller kommunikative vanskeligheder.</p>	<p>1. udredning</p> <p>Afasiundersøgelse, hvis ikke denne er foretaget under sygehusindlæggelsen.</p> <p>Indhentning og læsning af relevante sagsakter, matchningssamtale med den ramte og pårørende, kontakt til samarbejdspartnere, udarbejdelse af skriftlig rapport indeholdende vurdering af funktionsniveau, optræningsbehov og optræningspotentiale, herunder den ramtes indsigt og motivation, samt anbefaling af relevant optræningstilbud</p> <p>Rådgivning og vejledning Specialpædagogisk bistand Socialfaglig bistand</p> <p>Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse.</p>	Enhedstakst + Abonnement

<p>2. b</p>		<p>Individuel undervisning inklusiv 2. udredning: Undervisningen er specifikt målrettet hver enkelt person. 1. Talepædagogisk undervisning af afasiramte 2. Talepædagogisk undervisning af dysartriramte 3. ALS - undervisning 4. Virtuel undervisning: Undervisningen foregår via et internetbaseret kommunikations- og læringsfællesskab, BaseCube, hvor den afasiramte med et personligt login har mulighed for at løse individuelt tilrettelagte opgaver, kommunikere med talepædagog og andre afasiramte, læse nyheder m.m. 5. Kommunikationsbøger via Genlyd 6. Lock-in syndrom: Taleinstituttet har her en undervisnings- og rådgivningsfunktion. Der tilbydes ofte psykologsamtaler med de pårørende. 7. Kommunikationsvanskeligheder i forhold til skader i højre hemisfære. Pårørendearbejde med i tilbuddene</p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse</p>	<p>Enhedstakst + Abonnement</p>
--------------------	--	---	--

2. c	<p>Gruppeundervisning inklusiv 2.udredning: Målsætningen for gruppeundervisningen kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At bedre de specifikke vanskeligheder. - At bedre ordmobilisering. - At styrke evnen til at diskutere og argumentere. - At øge indblikket i egne sproglige vanskeligheder. - At videreudvikle den mundtlige formuleringsevne gennem samværet med andre afasiramte. - At styrke andre kommunikative kompetencer som f.eks. brug af gestus, mimik, tegning og udpegning. <ol style="list-style-type: none"> 1. Træningsgruppe 1: Mange i denne gruppe har brug for psykolog og /eller socialrådgiver 2. Træningsgruppe 2: 3. Træningsgruppe 3: 4. Kommunikationsgruppe 5. Ad hoc grupper 6. Genlyd 7. ALS 8. Dysartri 9. Grupper for afasiramte med interesse for IKT 10. Gruppeundervisning for afasiramte i virtuel undervisning <p>Pårørendearbejde med i ovennævnte tilbud</p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse</p>	Enhedstakst
2. d	<p>Pårørende kurser (to tilbud er i år arrangeret sammen med brugerorganisationerne)</p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse</p>	Enhedstakst
2. e	<p>Andet: Undervisning/vejledning/psykologsamtale med børn og unge af afasiramte forældre.</p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse.</p>	Takst + Abonnement

2. f	<p>Tilbud til børn og unge med erhvervet hjerneskade</p> <p>Målgruppen er børn og unge i alderen 2 – 18 år, der i opvæksten pådrager sig en hjerneskade. Hjerneskaden skal være lægeligt diagnosticeret og opstået pga. traume og sygdom.</p>	<p>1.udredning: Indhentning og læsning af sagsakter, kontakt til samarbejdspartnere, evt. anbefaling af lægelige undersøgelser, vurdering af om barnet tilhører målgruppen (Ca.tre timer pr. barn)</p> <p>Fri henvendelsesret.</p>	<p>Enhedstakst + Abonnement</p>
2.f.2		<p>2.udredning (gentages efter behov)</p> <p>Neuropsykologisk screening og undersøgelse, incl. forslag til barnets rehabiliteringsplan</p> <p>Talepædagogisk screening og undersøgelse</p> <p>Læsepædagogisk screening og undersøgelse</p> <p>Talepædagogisk undervisning</p> <p>Læsepædagogisk rådgivning</p> <p>Rådgivning og vejledning til barnet/den unge samt familien</p> <p>Rådgivning/vejledning/supervision (professionelle)</p> <p>Iværksættelse af netværksmøder</p> <p>Opfølgning</p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse</p>	<p>Enhedstakst + Abonnement</p>
2. g	<p>Tilbud til personer med stemmevanskeligheder</p>	<p>Udredning - ved første henvendelse på Taleinstituttet "matches" der. Omfang 1 - 3 timer.</p> <p>Når talepædagog og læge sammen har foretaget undersøgelse/udredning på Foniatrisk/Logopædisk klinik, Aalborg Sygehus (FonLog) vil der blive stillet en diagnose. Skal der iværksættes talepædagogisk undervisning, påbegyndes denne ofte i forbindelse med undersøgelsen.</p> <p>Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse.</p>	<p>Enhedstakst + Abonnement</p>
2.g.2		<p>Yderligere udredning</p> <p>Specialundervisning og specialpædagogisk bistand</p> <p>Rådgivning og vejledning</p> <p>Opfølgning</p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse</p>	<p>Enhedstakst + Abonnement</p>

2. h	Tilbud til personer med stammen og løbsk tale	Udredning samt undervisning af småbørn og skolebørn Rådgivning og vejledning	Enhedstakst
	Målgruppen er personer i alle aldre, hvor der ønskes hjælp i forhold til stammen.	Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse.	
2.h.2		1.udredning af voksne Rådgivning og vejledning	Enhedstakst + Abonnement
		Fri henvendelsesret.	
2.h.3		Yderligere udredning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand Rådgivning og vejledning Opfølgning	
		Iværksættes efter kommunal afgørelse.	
2. i	Tilbud til laryngectomerede og mundhuleopererede	Taleinstituttets konsulent og en talepædagog aflægger klienten det første besøg inden operationen. Talepædagoger og konsulent er klar til at iværksætte nødvendig undervisning og vejledning straks efter operationen – ofte ambulante.	Enhedstakst + Abonnement
		Den talepædagogiske bistand og talepædagogiske undervisning bygger på klientens muligheder og behov for anvendelse af spiserørsstemme, vibrator, stemmeforstærker mv. Fri henvendelse efter operation, hvorefter kommunen kontaktes vedr. videre forløb over 6 timer.	
2. j	Tilbud til voksne med skriftsproglige vanskeligheder, evt. i kombination med andre specifikke kognitive vanskeligheder.	<u>1. udredning</u> – Ordblindeuv. og FVU	Enhedstakst
		Fri henvendelsesret	
2.j.2		<u>2.udredning</u> : 5 timer – samtale, test og rapport	Enhedstakst
		Iværksættes efter kommunal afgørelse	

2. k		<p>Individuel undervisning inklusiv <u>3. udredning</u></p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse</p>	Enhedstakst
2. l		<p>Holdundervisning inklusiv 3. udredning</p> <p>Fjernundervisning: www.elf.dk</p> <p>Individuelt tilpassede IKT-løsninger</p> <p>Afklaringsforløb</p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse</p>	Enhedstakst
2. m	Voksne med matematikvanskeligheder	<p><u>1. Udredning</u> – evt. FVU</p> <p>Fri henvendelsesret</p>	Enhedstakst
2.m.2		<p><u>2.. udredning</u>: 5 timer – samtale, test og rapport</p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse</p>	Enhedstakst
2. n		<p>Individuel undervisning inklusiv 3. udredning</p> <p>Holdundervisning inklusiv 3. udredning</p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse</p>	Enhedstakst
2. o	Undersøgelse hos neuropsykolog	<p>Der kan henvises til uddybende undersøgelse hos neuropsykolog, hvis det vurderes, at de skriftsproglige vanskeligheder er del af en mere kompleks problemstilling.</p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse</p>	Timetakst
2. p		<p>Der kan generelt henvises til uddybende undersøgelse hos neuropsykolog – børn, unge , voksne med specifikke kognitive vanskeligheder.</p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse</p>	Timetakst

2. q	Tilbud til børn Småbørn/skolebørn Børn med dysfasi – forsinkelse i tale-sprogudvikling. Dysleksi – forsinkelse i læsseudvikling	<u>1.Udredning:</u> 1-2 timer Læsning og vurdering af tilsendte sagsakter med efterfølgende rådgivning Fri henvendelsesret	Enhedstakst
2.q.2		2. udredning <ul style="list-style-type: none"> • TTI (TTI står for Tidlig Tværfaglig Indsats) 5 timer – samtale, test, rapport • Observationsgruppe 10 uger a.4 dage/5 timer Informationsmøder, undersøgelse ved tværfagligt personale, besøg i børnehaver, konference, rapport, rådgivning. • Læseobservation 7 timer - undersøgelse, konference og rapport Iværksættes efter kommunal afgørelse	
2. r		Alle tilbud er inklusiv yderligere 3.udredning <u>Undervisningsgruppe</u> <u>Deltidsgruppe</u> <u>Specielt sammensatte grupper</u> Iværksættes efter kommunal afgørelse	Enhedstakst
2.s	Børn med multiple funktionsnedsættelser	Tilbud til børn med multiple funktionsnedsættelser i specialgruppe-børnehaverne <u>1. udredning</u> 1-2 timer Læsning og vurdering af tilsendte sagsakter med efterfølgende rådgivning Fri henvendelse <u>2.udredning:</u> 8 timer – undersøgelse, konference, rapport I henhold til kommunal henvendelse <u>3. Undervisning i de enkelte børnehaver incl. 3. udredning.</u>	Enhedstakst

	Børn med dysfonologi	Iværksættes efter kommunal afgørelse	
2. t	Børn med læbe/gane-spalte	<u>Dysfologigruppe – småbørn</u> <u>Dysfologigruppe – skolebørn</u> (kan henvises direkte uden udredning, hvis denne i forvejen er foretaget via PPR) Iværksættes efter kommunal afgørelse	Enhedstakst
2.u	Børn med oralmotoriske vanskeligheder	1.1 <u>Læbe/ganeområdet – børn fra 3 år (Kommunal)</u> 1.2 Taleinstituttet yder opfølgning, undervisning, rådgivning samt vejledning på foranledning af og i samarbejde med PPR. Fri henvendelse, hvorefter kommunen kontaktes vedr. videre forløb	Takst + Abonnement
2.v	Oral Motorisk Team:	1.3 Taleinstituttet yder den talepædagogiske bistand til børn med oral motoriske vanskeligheder 1.4 Fri henvendelse, hvorefter kommunen kontaktes vedr. videre forløb	

2. Bilag 3 Finansieringsmodel på kommunikationsområdet i Region Nordjylland 2008.

Dette bilag til rammeaftalen for specialundervisningsområdet 2008 beskriver baggrund og principper for strukturering af ydelsespakker og betalingsmodeller samt ny model for henvisning på kommunikationsområdet i Region Nordjylland fra 2008. Ydelsespakkerne gennemgås konkret i rammeaftalens bilag 2.

Historisk baggrund

Kommunikationsområdet i Nordjyllands Amt var indtil kommunalreformens ikrafttræden 100% amtsligt finansieret og var organiseret på en sådan måde, at der var fri henvendelsesret på alle kommunikationsinstitutternes ydelser. Det hænger sammen med, at visitationskompetencen i amtets tid var udlagt til institutterne, idet højt specialiseret faglig viden i mange tilfælde er påkrævet for at kunne visitere korrekt. Der har været praksis for, at brugerne videresendes fra en bred vifte af myndigheder / fagpersoner – f.eks. sygehus, praktiserende læge, speciallæger, kommuner m.fl.

Den hidtidige amtslige praksis er videreført i 2007 efter aftale med kommunerne.

Principper for valg af betalingsmodel, herunder model for henvisning.

Følgende oversigt angiver forholdet mellem betalingsmodeller og model for henvisning. I det følgende gennemgås de konkrete betalingsmodeller.

Tabel 1: Oversigt over betalingsmodeller kontra model for henvendelse på kommunikationsområdet

	Fri henvendelsesret	Kommunal visitation
Trækningsret	Generelle rådgivningsydelser: Åben rådgivning, åbent hus, hjælpemiddeludstilling m.v.	Ingen ydelser
Takst - enheds- eller timetakst	Indledende udredning og evt. kortvarig aktivitet, i alt maksimalt 6 timer	Veldefinerede ydelsespakker
Kombinationsmodel - takst + abonnement	Indledende udredning og evt. kortvarig aktivitet, i alt maksimalt 6 timer	Særligt sårbare, højt specialiserede ydelser

Bemærkninger: Der er særlige aftaler om 1-årig visitation for børneområdet inden for Syn og Teknologi, jfr. punkt 2 nedenfor.

1. Trækningsret

Der anvendes trækningsret som betalingsmodel, når der er fri henvendelsesret i forbindelse med anonym henvendelse, åben rådgivning / vejledning, hjælpemiddeludstillinger o. lign, som ikke kan registreres pr. CPR-nummer, og henvendelserne kan være sporadiske og/eller af meget forskelligt omfang.

Der afregnes på baggrund af antallet af borgere i kommuner, der er tilmeldt trækningsretten.

Kun kommuner, der har tilmeldt sig trækningsretten kan bestille ydelserne.

Trækningsretten omfatter ydelsespakkerne 1.a. og 1.b. i oversigten over ydelser på kommunikationsinstitutterne i rammeaftalens bilag 2.

2. Takstfinansiering

Takstfinansiering (time- eller enhedstakst) anvendes ved veldefinerede ydelsespakker samt i forbindelse med ydelser med fri henvendelsesret mhp. indledende udredning og evt. kortvarig aktivitet i forlængelse af udredningen. Takstmodellen anvendes, når der er tale om en ydelse, hvor der kan foretages CPR-registrering. Der afregnes for de ydelser, den enkelte kommunes borgere har modtaget, ud fra en forud defineret pris pr. ydelse.

Følgende ydelser er omfattet af takstfinansiering i rammeaftalens bilag 2:

- Høreinstituttet: 2.a., 2.b., 2.e.-2.h.
- Institut for Syn og Teknologi: 2.e. og 2.f.
- Hjerneskadecenteret: 2.b.-2.e.
- Taleinstituttet: 2.c., 2.d., 2.h., 2.j.-2.t.

Særligt vedr. fri henvendelsesret og visitation ved takstfinansierede ydelser

Ydelser med fri henvendelsesret

Den frie henvendelsesret omfatter tilbud om udredning af, hvilken ydelse borgeren kan tilbydes. Såfremt borgeren falder indenfor målgruppen, kan der tilbydes udredning og iværksættelse af en evt. kortvarig aktivitet uden forudgående kommunal visitation. Kortvarige aktiviteter kan iværksættes i umiddelbar forlængelse af udredningen. Hører borgeren naturligt til et andet institut eller andet offentligt regi, henvises i stedet dertil. Udredning og aktivitet skal afvikles inden for maksimalt 6 timer. Kommunerne orienteres om at udredning og evt. opfølgende aktivitet vedrørende den enkelte bruger er foretaget. Afregning med kommunerne sker efter timetakstbetaling eller enhedstakst, dog i enkelte tilfælde med kombinationsmodellen, som beskrevet nedenfor.

Ydelser, som kommunerne skal visitere til

Såfremt der vurderes et behov for iværksættes af en ydelse ud over de 6 timer, fremsendes visitationsanmodning til kommunen med henblik på godkendelse og meddelelse af betalingstilsagn. Alle ydelser ud over 6 timer takstfinansieres ved enten time-takst eller enhedstakst, afhængigt af, hvad der vurderes mest hensigtsmæssigt for den enkelte ydelsespakke. Ved særligt sårbare ydelser anvendes en kombinationsmodel, som beskrevet nedenfor.

Personer der allerede er udredt kan indgå direkte i et takstfinansieret forløb efter forudgående visitation og betalingstilsagn fra kommunen.

Særligt vedr. børneområdet inden for Syn og Teknologi

For småbørn og skoleelever kan der indgås en 1-årig visitationsaftale, idet der kan være mange enkelt-henvendelser i løbet af et år, der typisk kan løses umiddelbart ved en kort samtale eller ved en kortvarig indsats.

3. Kombinationsmodel med takst og abonnementsordning for særligt sårbare ydelser

Kombinationsmodellen for særligt sårbare ydelser anvendes ved ydelser, der har 1 eller flere af nedenstående kendetegn:

- Der er meget få personaleressourcer afsat til at betjene brugerne, typisk under 1,5 stilling.
- Personalet er meget højt specialiserede indenfor en niche i fagområdet.
- Ydelserne dækker over en lang række meget differentierede problematikker.
- Brugergruppen er lille.
- Efterspørgselsmønsteret er ikke konstant - ydelserne efterspørges sporadisk.

Betalingsmodellen for de særligt sårbare ydelser sammensættes af 50% takstfinansiering (timetakst eller enhedstakst) og 50% objektiv finansiering ved en abonnementsordning. Abonnementsordningen betyder, at kommuner, der vælger at være tilknyttet ordningen, ud over den fastsatte takst, der er baseret på 50% af budgettet til de pågældende ydelser, også forpligter sig på at betale 50% af det budgettet til den pågældende ydelse, fordelt efter befolkningsandel. Dermed er der økonomisk og fagligt grundlag for et minimumsberedskab, der kan sikre leveringen af ydelsen til brugere i Region Nordjylland.

Såfremt der vurderes et behov for iværksættes af en ydelse ud over 6 timer, fremsendes visitationsanmodning til kommunen med henblik på godkendelse og meddelelse af betalingstilsagn (vedr. takstdelen).

Kun kommuner, der har tilmeldt sig kombinationsmodellen, og dermed også bidrager til abonnementsordningen, kan bestille ydelserne.

Følgende særligt sårbare ydelser er omfattet i rammeaftalens bilag 2:

- Høreinstitutet: 2.c. og 2.d
- Institut for Syn og Teknologi: 2.a., 2.b., 2.c. og 2.d.
- Hjerneskadecenteret: 2.a.
- Taleinstitutet: 2.a., 2.b., 2.e-2.g.2 og 2.h.2-2.i. samt 2.u. og 2.v.

Konkrete procedurer for henvisning til kommunikationsydelser

Oplysninger om de konkrete arbejdsgange vedrørende henvendelsesret og kommunal visitation kan findes på Region Nordjyllands hjemmeside under <http://www.rn.dk/Specialsektoren>